

De Nederlandse luchtvaartindustrie, oproep voor sectorspecifieke maatregelen.

NAG, 15 april 2020

De luchtvaart is als eerste geraakt door de crisis en zal er als laatste weer uitkomen.

De Nederlandse luchtvaartindustrie ondervindt grote gevolgen van de uitbraak van de COVID-19 en de daarop genomen maatregelen. Het behoud van een luchtvaartindustrie is van strategisch belang voor het in de toekomst kunnen blijven onderzoeken, ontwikkelen en produceren van cruciale technologieën en producten en voor het onderhouden van vliegtuigen en luchthavens. Het behouden van kennis en kunde speelt een essentiële rol voor het kunnen verduurzamen van de luchtvaart, die op zichzelf mogelijk door deze crisis wordt bemoeilijkt.

Dit document doet een oproep aan de overheid om maatregelen te treffen voor de luchtvaartindustrie. Op basis van de berichten vanuit onze bedrijven worden deze maatregelen als noodzakelijk gezien om te overleven en na de crisis met meer innovatiekracht de luchtvaart duurzamer te maken. Op deze wijze kan Nederland economisch voordeel en hoogwaardige werkgelegenheid blijven halen uit de luchtvaart.

Korte termijn (overleven):

- 1) **Een voortzetting van de reeds ingezette maatregelen.** De maatregelen van de overheid zoals het uitstellen van betaling van belastingen en de NOW-regelen werken goed voor de sector. De luchtvaart sector kent echter een sterk na-ijl effect en gebeurtenissen in de gehele wereld hebben direct invloed op onze bedrijven. Een verlenging van deze regelingen voor minimaal 3 of 6 maanden (en mogelijk langer) is noodzakelijk om bedrijven de vereiste steun te bieden om ze door de crisis te helpen.
- 2) **Grote publieke werken naar voren halen.** Denk hier bijvoorbeeld aan gepland onderhoud van luchthavens. Door gepland onderhoud naar voren te halen biedt dit voor bedrijven extra inkomsten tijdens deze periode van krapte. Daarnaast biedt het mogelijkheden gebruik te maken van de kansen die een beperkt luchtgebruik met zich mee brengt. Dit geldt ook voor beleidsstudies.
- 3) **Slimme voorwaarden stellen aan steunmaatregelen** waarbij de Nederlandse toeleveringsketen optimaal wordt ingezet. Dit geldt met name voor de onderhoudsbedrijven die kunnen toeleveren aan organisaties als KLM, GKN/Fokker, Schiphol, LVNL en Defensie.
- 4) **Laat defensie slim omgaan met betalingstermijnen naar toeleveranciers.** Defensieprojecten hebben leveringsplicht voor toeleveranciers, en indien daar door toeleveranciers niet aan wordt voldaan vervallen de huidige en toekomstige opdrachten. Werkkapitaal loopt terug en is essentieel voor de benodigde investering om aan de leveringsplicht te kunnen voldoen. Gezien de lange terugverdiertijden van de investeringen (kenmerkend voor de luchtvaartindustrie) zijn leningen bij banken geen optie. De overheid kan slim omgaan met betalingstermijnen en milestones en ontwikkelen van nieuwe leningsfaciliteiten voor haar toeleveranciers in deze uitdagende tijd.

Langere termijn (vernieuwd herstellen)

- 1) **Aanbestedingen en investeringen (defensie en civiel) snel uitzetten** om daarmee toekomstperspectief bieden. Door grote projecten versneld in de markt te zetten of (juist nu) te participeren in grote ontwikkelingsprogramma's biedt de overheid meer zekerheden aan de sector om straks sterk uit de crisis naar voren te komen. Door deze zekerheden kunnen mensen (en daarmee kennis & kunde) langer in dienst worden gehouden.

- 2) **Investeren in technologieontwikkeling versneld doorzetten.** Denk hierbij aan investeringen om de luchtvaart te verduurzamen. Door juist nu te investeren in nieuwe technologieën en productiemogelijkheden, wordt het fundament gelegd voor de luchtvaartindustrie om een substantiële bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de luchtvaart en gelijktijdig structurele banen voor de komende decennia in het vooruitzicht stellen.

Luchtvaart is al meer dan 100 jaar een pijler in onze economie. Dit wordt mogelijk gemaakt door de driehoek KLM en Schiphol en een sterke Nederlandse luchtvaartindustrie. De NAG ondersteunt vanzelfsprekend de voorgenomen maatregelen om de KLM en Schiphol door de crisis heen te helpen. **Daarnaast vraagt zij gelijke aandacht voor de ketenpartijen in de luchtvaartindustrie.** Dit zijn bedrijven en kennisinstellingen die vliegtuigonderdelen ontwikkelen, produceren, vliegtuigen onderhouden en luchthavens ontwikkelen. Deze meer dan 100 bedrijven die zijn verenigd binnen de brancheorganisatie NAG zijn samen goed voor 20.000 kennisbanen en 5 miljard Euro omzet. Hun gebundelde kennis biedt een unieke positie die echter uiterst kwetsbaar is voor het verlies aan onderdelen en samenhang. Eens verloren blijft verloren.